

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; " 4.50
za četrt leta 1.50; " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravništvo ne odira.

EDINOST

Glasilo in oznanila se računa po 8 nov. vsrca v petito; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, smrtnice itd. se računa po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V. edinost je moč.

Vabilo na naročbo.

Ob koncu prvega četrletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnosajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta " 3.—
za četrt leta " 1.50

Uredništvo in upravništvo.

Deželna ali narodna avtonomija?

III.

(Konec.)

"Slov. Narod" se boji, da stopi na mesto deželne avtonomije — ako se ta v kot potisne — prej kot ne moč vlade, ker ni družega faktorja, ki bi to mesto mogel zasedati ter da potem še v onih korporacijah, kjer smemo vsled deželne avtonomije spregovoriti kako ponižno besedico — kakor n. pr. v deželnem šolskem svetu — ne bomo smeli ničesar govoriti. Tudi na ta argument ni težko odgovoriti. Pravice in ugodnosti, koje nam ponujajo deželni šolski sveti, so dokaj problematične vrednosti. Res je, da v Ljubljanskem smemo spregovoriti kako ponižno besedo — žalostno, da le ponižno — zato pa jednake korporacije v Celovcu in Gradcu, v Poreču in Trstu govore in de-

lajo proti nam, a ne ponižno, ampak odločno, radikalno. Po našem prepričanju ne more deželni šolski svet kranjski pri najboljši volji — a včasih tudi tu nedostaje dobre volje — toliko koristiti našemu narodu, nego mu morejo škodovati in mu faktično škodujejo poslednje imenovani 4 deželni šolski sveti. Tudi to ni res, da ni družega faktorja, ki bi mogel stopiti na mesto deželne avtonomije. Če se ne motimo, je "Narod" sam včasih pisal obširno in navdušeno o takem faktorju, kojega je nazival narodno avtonomija. Blagor našemu šolstvu, da ne bi trebalo po deželnih šolskih svetih govoriti — ni ponižno, ni odločno — za narodne pravice, kajti potem šele bi mogle te oblasti vršiti pravo svojo nalogo: baviti se s šolskimi, a ne jezikovnimi in po takem narodnimi in dosledno političnimi uprašanji! Da se deželni šolski sveti morajo baviti s jezikovnimi uprašanji, je le posledica naših nenormalnih odnosov — je torej anomalija. Da imamo Slovenci organe — to pa je ravno postulat narodne avtonomije — koji bi mogli pravoveljavno in — rekli bi — suvereno odločevati o strogo narodnih zadevah vsega naroda, ne glede na to, ali ta ali oni odlomek živi v tej ali oni pokrajini, potem bi se še le mogli oddahnuti ter obrniti svojo pozornost raznim kulturnim in gospodarskim uprašanjem. In kdo ne ve, kako zaostaja pri nas kulturno delo vsled vihere narodnega boja. Zavedajoč se velike pogibelji, preteče narodnosti naši, je narod slovenski v nekakem nervoznem stanju, da niti ne sodi za pravo kulturno delo. Vse drugače bi bilo, da preneha ta strah: čut sigurnosti bi pospeševal naše korake na poti do višjih smotrov človeštva.

V obrambo deželne avtonomije sklicuje se "Narod" v prvi vrsti na Čehe. Zato pa se nam zdi umestno tu naglašati, da je celó slavni česki zgodovinar Palacky priporočal etnografske skupine. Leta 1848.

je predlagal Palacky razdelitev Česke kraljevine celo v dvoje ločenih, okroženih dežel ali samoupravnih ozemelj. in sicer z motivacijo, da glede na razmerje države k njenim narodom se je treba držati posebne načela, to je, "da je neobhodno potrebno podeliti posamičnim narodom ono avtonomijo, katera bi zadoščevala, da se uresniči enakopravnost narodov, a se vender ohrani tudi jednota države."

Potem je v spisu Radhost III. str. 190 in 191 Palacky izpovedal naslednje:

"Jaz sem leta 1849. priporočal, da naj se uresniči narodna enakopravnost narodov na temelju avtonomije narodov. in sem v ta namen zagovarjal ali zastopal skupljenje ali grupovanje narodov na čisto etnografski podlagi. Ta predlog se mi je zdel upravitak, ki bi dovel do uresničenja realnih potreb narodov. Saj smo od onega časa vendar dovolj skušali in skušamo še dandanes, kako se n. pr. v českem deželnem zboru pretresa vsak predlog po dobičku, ki bi ga mogel prinašati temu ali onemu narodu.

Ali bi ne bilo želeli, da se odstrani ta zapreka obsega blagostanja in napredka? Ali bi ne bil velik dobiček tudi za državno celoto, ako bi se odstranila ta zapreka in bi s tem prenehali narodi biti na poti drug drugemu, oziroma bi bilo vsakemu teh narodov možno, v tekmovalju porabljati vse svoje moči, da bi se povzdignil iz samega sebe? Moj predlog je zajedno podal dokaz, da mi Slovani ne stremimo za gospodstvom. Odkar pa je Madjar Eötvös odobril historičko-politiške individualitete, bode po mojem mnenju načelo enakopravnosti v svoje izvršenje imelo mnogo večih težav, nego poprej. In vendar je zavisen od izvršbe tega načela obstanek ali pa neobstanek Avstrije kot jednotne mogočne države".

V ustavi, katero je Bah 1849. izvršil,

se je načelo Palackega v resnici tudi sprejelo. Madjari, Italijani in Poljaki pa so se upirali temu. Vsi državi zvesti narodi pa so to ustavo sprejeli entuzijastično, kakor so jako obžalovali, da se je bila razveljavila. Obžalovali so to posebno na Českem, Moravskem in Šlezkem, kar dokazuje, da je bilo načelo Palackega pravo. Slovenci so tudi razglasili svoj program po načelu Palackega in so se tega držali do sedaj; izražali so to načelo ob raznih prilikah, na taborih, v drž. zboru in naposled oktobra 1890. na Ljubljanskem shodu.

Časniki naši so se tega načela vedno držali; mislili so vedno na narodno avtonomijo, dasi so govorili o federalizmu. Od 1885. je skušen, znamenit Slovan presodil v posebni knjižici vse dosedanje načrte in eksperimente ter naposled prišel do zaključka, da jedino narodna avtonomija more zagotoviti cesarstvu in narodom obstanek in razvoj.

Ta teorija se je razpravljala od 1886. naprej v "Slovanu", posebnost pa "Slov. Narod", kakor v drugih listih, n. pr. "Soči", "Edinosti", in, odkar obstoji, v "Slov. Svetu". Poslanci in časopisi so si bili do današnjega dne jedini glede na to točko, inteligencija jo je vedno bolj ocenjevala in odobrvala.

Na Českem se je l. 1890. časopis realistov izjavil v smislu, da najprej je treba izvršiti narodno enakopravnost, potem še le razširiti dež. avtonomijo, oziroma izvršiti državno česko pravo. Isto misel in taktiko so izražali Mladočehi ob mnogih prilikah, posebnost glede na punktacije.

In Staročehi so prišli sedaj do istega prepričanja; klasična priča o tem je dr. Mattuš, ki je utemeljil odlog punktacij s tem, da je treba izvršiti najprej narodno avtonomijo, in je besedi nacionalna avtonomija celo sam rabil. Kako bi torej prišli Slovenci sedaj do drugih načel, ko se celo Staročehi oklepajo popuščeni,

ti, ne bodi mi nadležen. Torej — nadaljuje — gledati moraš najprej na denar, potem pa še le na baba.

"Ali hodi z babami. Vsaka ti je baba. Pravim ti, da moja Reza ni baba, ampak mlado dekle. Jaz ne bodem snubil kake škrbaste stare babe, ampak mlado dekle; tedaj poučime, kako se imam vesti z dekletom in ne z babami, če kaj veš, ti poveka!"

"Ti grda para ti, kaj se mi boš jezil; tepec! če mi plačaš za pijačo, rad govorim, če pa ne, bom molčal."

"Stara pijavica! plačam ti, plačam kolikor hočeš, ali sedaj mi moraš govoriti, in tudi potem mi pomagati."

"No, tako bodem pa govoril o dekletih, punčkah, deklicah", nadaljuje Jože in se slastno smeje. "Té so kot maslo, delikatne, kakor bi jim rekali tam doli v Trstu, zato ti se treba delikatno, fino vesti z njimi."

"Kakšen spak pa je to 'delikatno'?"

"To so ženski ocvirki, dobro jim teknejo, če so dobro ocvrti. Ko prideš pred tvojo prevzvišeno damo, moraš se jej lahno prikloniti in prav delikatno je prašati, kako se čuti? Potem ne sedi k njej, dokler je ne prosiš dovoljenja. Ko pri njej sedi, ne smeš biti kot hrastov štor, ampak govoriti

da si prikupi deklici, da bi ga tem rajše pogoščevala z dobrim teranom, kateri mu je moral ugajati, kajti stlačil ga je kar igranje po več litrov pod svoj širokokrajni klobuk.

"No, veste kaj", vsklikne napokon Rezka, razkačena od vaških deklet, ki so najprvo dobro obdelale ubozega Mevžo, potem pa tudi onega agentčka, o kojim so trdile, da nosi strgane podplate, "vi vti-kajte se v svoje stvari, pometajte pred svojo hišo, in pustite mojo, ki je zadosti čista. Naj bodem čigar hočem, to vam nič mari!"

To rekši je dvignila vodo na glavo, ter odšla.

"Ha, ha, ha, glej jo Rezka, Rezi, Reza, Tereza, kaj bi se merile z njo? Kmalu postane gospa Terezia; tedaj bo kaj! Me! jej bodemo morale stredí, ker ona bo gospa!" ščebetala je ena izmed ostalih deklin, prava jezična dohtarca.

"Hej, kaj smo jej pravile o Mevži poprej", povzame druga, "vsaj bi ga ne bila niti vredna onega nerodneža, ker je tako grozno lena. Veš kaj, dva krajcarja ima dote in si misli, da je to Bog ve kaj, ali naj si dobro zapomni, da jej bode še vsak hlapček dober."

"Bodi si, kakor hoče, resnica je, da oni krmežljivi Miha za njo plazi, ker pravil mi je to že njegov tovariš, tisti prebrisani Jožek; jaz bi jej ga hitro privoščila, naj bi si revček pomagal z njenim denarjem."

I tako so klepetale ter vlekale po zobeh še dobro uro, zdaj Rezo, zdaj Mevžo, zdaj onega agentčka, dokler ni solnce jih zapelo in jezik zabolel. Tedaj so se razšle.

* * *

Ostavili smo Miho in Jožka na dvorišču. Klestila sta suho listje z vej, koje so po dvorišču ležale.

"Pravil ti sem, da ni baba prav nič vredna, ako nima denarjev", zabičuje Jože Hlačar svojemu pajdašu, "baba brez denarja je sod brez dna, kosilo brez obele; z njo se vžge kmalu prepir in tedaj je joj, ker ni kovača na svetu, da bi jej mogel jezik tako dobro zabiti, da bi ga ne mogla baba več majati. Miha, ti si nevednež, ne veš, kaj je baba in svetujem ti, izogibaj se je, ako ni bogata."

"Prosil sem te le, da mi poveš, kako se imam vesti, kadar se grem ženit", ponavlja Miha Mevža nestrpljivo.

"Ni sile ne; vsaj zdaj ne greš še, tako na tešče; to bi ti znalo škoditi. Imela pa bodeva čas še pomeniti se in pravim

PODLISTEK.

Kako se je ženil!?

Pripoveduje Levin.

(Dalje.)

Da je v tem trenutku prišel pred oči ta berač, v oči bi mu bila skočila, ter ga dobro opraskala, ker se drzne okolo trošiti in žvekati grdo laž, da je njen ljubimec, ko ona še nikdar govorila ni z njim — o ljubezni. Bog ve, kaj jej poreče nje pravi ljubimec, bogat trgovec, tam doli iz Trsta, ki zahaja k njej, ter jim vozi oves in otrobe; z ovsom in otrobi vred prinese pa vsikdar tudi šopka cvetlic, tistih iz mesta. Če pa izve o tem zlobudranju, gotovo jej ne prinese več cvetlic niti pred oči jej ne pride več. Vsaj vsi vemo, kaj je ljubosumnost, zlasti pa pri gosposkih ljudeh, kakoršen je bil ta navidezni njen mestni ljubimec.

Uboga Rezka je namreč mislila, da jo oni postopač, ubog agentček, bogat trgovec, in da jej zato donaša one šopke, ker jo ljubi; v resnici pa je bil že poročen z neko suhorebro baburo, kojoj je, kakor povemo pozneje, ne malo potem prived iz Trsta se sabo. On pa ni imel nobenega družega namena z ono dobrovoljnostjo, nego

negi programa starega Palačkega, ki je bil do današnjega dne slovenski program. Z zgodovino od 1848. smo pokazali na nedoslednost „Sl. Naroda“ in želimo, da bi nikdar narodni stvari na škodo ne zašel toliko, kakor jo je zabredel v omenjeni polemiki z „Novicami.“ Dixi et salvavi animam meam.

Deželni zbor isterski.

Poreč, dne 29. marca 1892.

Denašnja, V. seja deželnega zbora bila je posebno zanimiva. Manjšina udeležila se je pri debati zelo obširno. Da si je trajala seja 3 ure, obravnavala se je samo prva točka dnevnega reda.

K zapisniku prečital je posl. Mandić iz „Naše Sloge“ konfiskovani članek, v katerem je označeno, kako je vladni zastopnik držal dano besedo, da bode vestno poročal o tem, kar se dogaja v zboru. Vladni „Correspondenz Bureau“ poročal je namreč v novine, da je dr. Volarić interpeloval vlado, zakaj ovira uveljavljanje staroslovenščine v cerkvene obrede. To je zavijanje. Vsaj staroslovenščina uvedena je že od pamtiveka. — Dalje se je krivo poročalo, da je poslanec Mandić predlagal, naj se obračun dež. kulturnega sveta zavrne. On je samo izjavil, da za proračun ne bode glasoval.

Predsednik hotel ga je ustaviti baš, ko je posl. Mandić končal.

Oglasil se je tudi posl. dr. Volarić, katerega je predsednik že naprej opominjal, naj govori k zapisniku. Dr. Volarić zahteval je na podlagi pravilnika, naj se v zapisniku konstatuje, da je predsednik poslal listič dež. odborniku dr. Clevi in da je ta potem izjavil v imenu deželnega odbora, da ne bode odgovarjal na hrvatske interpelacije.

Predsednik med raznimi naznanili priobčuje, da dež. sodišče prosi, naj bi smelo postopati proti poslancema Mandiću in Flegu. (Dr. Volarić: po malem pridemo vsi na vrsto!).

Dalje naznanja, da je došlo naznanilo o neredni občinski upravi v Žminju, katero bode izročil dež. odboru.

Posl. dr. Costantini predlaga, da se izroči politično-ekonomičnemu odboru.

Posl. dr. Laginja nasproti predlaga, da se ta uloga a limine zavrne, ker je sedanja hrvatska uprava poplačala že mnogo dolgov, katere je prevzela od prejšnje talijanske. O tem predlogu se niti ne glasuje. (Dr. Volarić: O tvojem predlogu nič. Dr. Laginja: Ne razume.)

Predsednik naznanja tudi, da bode v eni prihodnjih sej volitev dež. odbornika

moraš, prašanja uganjke staviti, pravljice in izmišljene dogodke pripovedovati. Nikoli ne vatati kar tako meni nič, tebi nič in oditi iz hiše in bodisi iz katerega koli vzroka. Ako uprav večerjajo, ko v hišo prideš, ne prisedi k mizi kar naravnost, kakor imaš navado, ampak vošč, kakor znaš, „dober večer“ in potem „dober tek“, kakor se po novi šegi pravi, mesto „Bog žegnaj“. Če te povabijo k mizi, ne prisedi koj in ne začenjaj hlampati in žreti, kakor imaš sploh navado. Le če ne odjenjajo in te vedno le vabijo, prisedi in pomoči žlico, ne da bi se jedi, čeprav je dobra, hlastno nakidal; to je „delikatesa“! Rok ne smeš v žepu tiščati in smrdljive fajfe z njimi mečkati, ampak drži jih na mizi, ali vsaj tako, da bodo vidne. Umeje se pa samo ob sebi, da jih moraš pred z nožem dobro ostrgati in ne nesti jih polne gnoja. Gledati moraš, da iz žepa ne privlečeš one gnjile tvoje fajfe, ki smrdi kot dihur, tako, da se njen smrad razširjuje sto milj na široko. Doma na napoj baci in vkupi si za nočjo smodko, vržinko!

„O tega pa ne“, poseže Miha v besedo, „ljubša mi je moja fajfa, kot sto vržink, ki so tako drage“.

(Konec pride).

iz kurije kmetijskih občin namesto posl. Spinčića, kateri je naznanil, da je stalno zaprečen.

Potem omenja, da mu je posl. Mandić izročil predlog o ustanovitvi hrvatskega višjega gimnazija v Pazinu, kateri predlog se bode obravnaval v prihodnji seji.

Vladni zastopnik Ellusheg odgovarja na interpelacijo dra. Volarića i drugov v zadevi zapuščine Fugošić v italijanskem jeziku.

Dr. Volarić: Hrvatski!

Vladni zastopnik izgovarja se na to v hrvatskem jeziku, da se njemu „ne stidi divaniti hrvatski“, nego da mora odgovor prečitati, kakor mu je bil doposlan. On da v tem obziru ni kriv.

Dr. Volarić in dr. Laginja: Ne vi, nego vlada.

Predsednik kriči, da ne dopušča govoriti. Večina mrmra.

Dr. Laginja predsedniku: Izpričali smo zastopnika vlade.

Dalje odgovarja vladni zastopnik na interpelacijo dra. Laginje in drugov zaradi deljenja deželnih stipendij, da se vlada v to zadevo ne meša.

Preide se k prvi točki dnevnega reda, k poročilu finančnega odbora o proračunu deželnega kulturnega sveta za 1892, kateremu poročilu je pridejanih več predlogov in 6 zakonskih osnov, s katerimi se ima predruščiti 6 zakonov iz let 1884 in 1886 v zadevi prispevkov okrajnim gospodarskim združenjem.

Posl. dr. Tamaro govori o filokseri in o merikanskih trtah. Govoreč o zatiranju prve omenja, da se bili c. kr. uradniki, ki so iskali filoksero a ne našli in zatrli, zato povišani v službi. (Dr. Volarić: Tako delate tudi vi. Mandić: Tako je, istina!) Dr. Tamaro predlaga konečno resolucijo.

Posl. Jenko se ne more sprijazniti z načelom, katero je postavil fin. odbor v svojem poročilu in zaradi katerega hoče, da se kar 6 zakonov premeni. Po tem načelu določil bi se novi način o razdeljevanju prispevkov okr. gospodarskim združenjem, potem deželnega kulturnega sveta. A to bi bilo posebno glede na kazni škodljivo. Staro in pravično načelo je, da se kazni uporabi tam, kjer se je izvršil prestop. Važni so zakoni o kaznovanju zaradi poljskega kvara in zaradi nemarnosti v zatiranju mrčesov. Ako se hoče, da se ti važni zakoni ne bodo izvrševali, premene naj se v smislu, kakor predlaga fin. odbor. Kajti župani se bodo premislili prej, nego bodejo kaznovali občane za to, da bi pošiljali v Poreč iztirjane kazni. Že zdaj tiči krivica v tem, da nekatere občine to izvršujejo, druge zopet ne in da torej zadruge ne dobivajo prispevkov iz celega svojega okrožja. Govornik pri tej priliki označi poročilo fin. odbora kot neresnično v tem, da ni nobena občina izplačevala onih kazni združenjem, kajti njemu znana je občina, ki je lepe svote izplačala. — To je enaka zadeva, kakor ona glede šolskih kazni, o katerih je govornik že večkrat predlagal, da naj bi se uporabljale za uboge učence in učenke dotičnih šol. Kajti določilo, da se imajo pošiljati iztirjane kazni v Poreč, je prvi vzrok, da se sploh ne iztirjajo. Ako se pa meni, da je tako kaznovanje koristno, toraj naj se olajša iztirjanje, a ne obtežuje na tak način. (Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

V hrvatskem klubu dežel. zbora dalmatinskega nastala je kriza in je 6 poslancev izstopilo iz tega kluba. Uzrok je ta-le: Nedavno se je v zboru vršila razprava o novih čitankah za narodne šole. Očitalo se je tem čitankam, da se v njih čisto potajuje hrvatsko ime dežele, nje naroda in jezika. Posl. Biankini

je predlagal, pozvati naučno oblast, da v novem izdanju odpravi to potajevanje. Srbski poslanec dr. Pugliezi je pa pojem nasvetoval, da se predlog Biankinije v popravu v tem zmislu, da v čitankah tudi srbskega imena ni smeti potajevati. Večina hrvatskega kluba je pritrdila popravku Pugliezi-a, a poslanci Biankini, Buzolić, Ljubić, Paštrović, Perić in Šarić so bili tega menenja, da je Pugliezijev popravek nepotreben in neosnovan; da nima drugega namena, nego oslabiti predlog Biankinijev; da denašnje Srbstvo ni drugega, nego negacija Hrvatstva, ter da Srbstvu velja le ta cilj, preprečiti duševno i stvarno zjedinenje Hrvatov; da niti pravim Srbim ne sme biti dovoljeno kršiti čisti značaj hrvatski, dežele in naroda v hrvatski državi; da bi se s popravkom Pugliezijevim le sankcioniralo, kar je krivo v sedanjih čitankah; in slednjič, da popravka Pugliezijevega ni možno vsprejeti, ne da bi se rušili temelji hrvatske stranke. I ker je večina hrvatskega kluba — kakor smo že povedali — vzlic tem pomislekom vsprejela Pugliezijev popravek, izstopili so imenovani poslanci iz kluba. Deželni zbor je res vsprejel Pugliezijev popravek z 22 proti 21 glasom.

Spravna komisija dež. zbora Českega vsprejela je predlog posl. Buquoy-a, da se zasedaj odlože pravne predloge in sicer z glasovi Staročehov in veleposestnikov proti glasovom Nemcev. Mladočehi so zapustili dvorano, ko je pal njihov predlog, da se namreč preko predlog preide na dnevni red.

Vnanje države.

V italijanski zbornici poslancev interpelovali so poslanec Barzilai in tovariši radi „napada“ na italijanske ribiče se strani Hrvatov blizu Sibenika v Dalmaciji. Predruščanjem je odgovoril na to interpelacijo ministerski predsednik Rudini. Rekel je, da je stvar resnična. Italijanski konsularni agent je protestoval ter prijavil stvar sodišču. Treba pa čakati na izid kazenske pravde.

Nemški državni zbor so zaključili dne 31. t. m. Poslanska zbornica je vsprejela predlogo o welfskem fondu.

Pariška policija pozaprila je že mnogo anarhistov. Senat je vsprejel postavlo, dovoljujočo smrtno kazn za napadalec z razpokljivimi tvarinami.

V prošlem tednu dovela je američanska ladja „Indiana“ v mesto Libava veliko množino živeža, kojega je doposlala Amerika Rusiji za stradajoče. Z izkrcanim živežom so napolnili 135 železniških vozov. Tem povodom so v mestu Libavi priredili velike časti američanskim gostom. Generalni konzul Crawford je rekel mej drugim: „Po odredbi washingtonske vlade in na službeni poziv Charlesa Emora Smitha, poslanika Zjedinenih držav v Rusiji, čast mi je v ime američanskega poslanika vsprejeti parobrod „Indiana“, ki je priplul iz Filadelfije in je napolnjen z žitom in drugim potrebnim živežem za prebivalstvo rusko, trpeče hudo bedo vsled lanjske slabe letine. Kar je v tem slučaju storil američanski narod, zaostaja daleč za uslugo, koju je Rusija pred 30 leti napravila Zjedinenim državam s tem, da je odposlala svoje brodovje na naša obala ter nam pomagla čuvati naše jedinstvo in našo nezavisnost, zagroživši vsem državam, hotečim iztrgati iz prekrasne američanske zastave jedno izmej najslajnejših nje zvezd.“ Pojavi ti pričajo, da si je Rusija pridobila jednega novega zaveznika.

DOPISI.

Iz Vodice v občini Materijski, dne 25. marca t. l. — Pred mesecem dni čitali smo v „Slov. Narodu“ dopis iz Materije o naših občinskih stvarih. Dopisnik nam je vsem govoril iz srca ter v nas vzbudil nado, da krenemo na bolje, kajti povsodi

se govori o novih občinskih volitvah, o korenitih promenah v našem občinskem zastopstvu. 10 letno neprimerno občinsko gospodarstvo je pouzročilo, da v obče nazadujemo. Ob uzrokih našega nazadovanja dalo bi se mnogo pisati; glavni vzrok temu pa je naša nebržnost pri volitvah. Treba je torej, da se zlo iztrebi korenito — pričeti pa moramo od zgoraj doli do zadnjega kimovca v občinskem zastopstvu, ki so dosedaj slepo prikimovali vsemu, kar se jim je namignilo od zgoraj.

Naš občinski zastop je skozi 10 let jednostavno potrjeval občinske račune, češ, vsaj je vse v najlepšem redu, a nikdo se ni pobrigal, da bi v resnici pregledal te račune. Mej tem pa so občinske deklaracije naraščale, da je groza.

Dopisnik v „Slov. Narodu“ je rekel, da riba smrdi pri glavi; no uprav naša uprava je riba brez vode; premeniti treba torej vse, kar je gnjilo; v ta namen pa ne smemo prizanašati ni temu, ni onemu.

Vsakako bi bilo bolje da bi dotične osebe odstopile same in prostovoljno; ker se pa temu ni nadejati in se krčevito drže svojih mest, treba jim stol izpodmakniti pri bodočih občinskih volitvah. V to svrhu ponujamo mi „oguljeni Čiči“ našim sosedom „trpinčeni Brkinom in Kraševcem“ bratsko svojo roko: pomagajte vi nam in pomagati hočemo mi vam! Vsi pridemo glasovat z vami kot jeden mož. Postavimo se po robu oni stranki, ki ugonoblja našo občino in bratsko slovo in ki agituje in glasuje proti našim vrlim deželnim in državnim poslancem; ljudem, ki prepevajo: „Oj, oj, polenta e fažoj,“ dasi smo jim dosedaj nakladali časti, da se morejo šopiriti kot „konšeljiri“.

Tu imate torej, Brkini in Kraševci, bratsko našo roko; složimo se!

Čudno se nam zdi, zakaj dotične oblasti satezajo razpis novih volitev. Uprav sedaj bi bil najugodnejši čas, ko še ni toliko dela na polju. Morda pa zato čakajo, da bi se naši ljudje pozneje — ko jih sili potreba, raziti se za delom in zaslužkom — ne mogli udeležiti volitev ter vržiti svoje sveto pravo?!

Iz občine Materijske, dne 28. marca. Iz kože bi bil skoraj skočil, ko sem čital dopis v „Slov. Nar.“ dne 20. februarja t. l. — Čudno, res čudno, kar pišejo gg. dopisniki po časnikih. I jaz nisem tujeo tu, ampak tepe me jednaka usoda kakor druge.

V svojem dopisu v „Edinosti“ sem rekel, da nisem prijatelj nasprotstvu mej to in ono stranko; in prav sem rekel. Kajti razpori in sovraštvo ne donašajo nič dobrega; to sem prepričan jaz, kakor tudi gg. dopisniki „Slov. Nar.“ (mislim, da se še spominjajo nekateri gospodje, kaj se je vršilo leta 1882.)

Ako ste pa Vi gg. dopisniki doznali, kar tudi trdite, da je vlada že leta 1884. razgnala krajni šolski svet, bila vam je sveta dolžnost takrat protestirati proti občinski opravi, (po toči zvoniti ne hasne); ali to ugaja vam, a nam škoduje.

Gg. dopisniki naj nam ne vsiljujejo prepričanje, da je oskrbnik krajnega šolskega sveta brez greha; ne, ker vložil se je že protest za radi neopravičenih šolskih zamud; kako se je rešil omenjeni protest, to pa še dandanes ne vemo, a to vemo, da se je morala plačati kazn. Ni mi bil namen to navajati v svojem dopisu, ali sedaj sem prisiljen, da ne bojo gg. dopisniki „Slov. Nar.“ mislili, da je krajni šolski svet tak, kakoršnega slikajo.

Trditev dopisnikov „Slov. Naroda“, ni resnična, češ, da ni bilo niti govora o delitvi preostanka od popravljanja župne hiše; jaz pa trdim, da je slavno županstvo storilo svojo dolžnost; krivda je na srenjskih županih, ker niso še izvršili svoje dolžnosti, in je baje tudi ne bojo, ker hočejo, da bi se oni preostanek porabil za gozdne paznike, kar ne bi smelo biti. Ker veliko nas je, ki plačujemo nad 25 gld., davka, a nimamo nikakega posla z gozdnim

paznikom. Pri poslednji občinski seji se je mnogo govorilo o tem, ter se je odredilo, da naj se porabi denar za gozdne paznike. Rekel sem že, da omenjeni denar ne bi se smel porabiti v to svrhu, ker to so samo krvavi žulji Brezoviških župljanov, a ne ostalih občanarjev, kateri so se največ poganjali, kako naj se porabi omenjeni preostanek, dasi sami niso dali ni vinarja.

Zahtevam torej še enkrat, da naj se ta denar povrne tistim, kateri so ga zložili; ker to gre po božjem in človeškem pravu.

Pristaviti mi je še, da se naše občinske razmere izvestno ne zboljšajo pri teh okoliščinah, kakoršne so ravno sedaj, ako se obe občinski zadevi ne preosnuje v jedno; potem še-le bo možno, priti v okoliščinam neznosnim davkom. Tedaj na noge, vi davkoplačevalci, pridite v mnogobrojnem številu k volitvi, ne plašite se izgube jednega dneva, kajti brez vojakov ni zmage!

Občanar.

Opomba uredništva. Iz občine Materijske prejeli smo zopet več dopisov, tičočih se tamošnjih razmer. Da ustrezemo jednim in drugim, priobčujemo danes dva izmed teh dopisov.

Različne vesti.

Iz deželnih zborov. Deželni zbor gorški je vprejel postavni načrt, oproščajoč nove zgradbe se stanovanj za delavce vseh doklad na stanarino. V deželnem zboru isterskem vršila se je dne 31. marca obravnava o proračunu deželnega šolskega zaklada za leto 1892. in o raznih resolucijah tičočih se šolskih zadev. Proračun so vprejeli s večino. Proračun znaša 165.803 gl., prispevek dežele k tej svoti pa 139.213 gl.

Iz Poreča piše se nam 31. marca: Denašnja VII. seja deželnega zbora bila je viharja. Dogodil se je velikanek škandal, katerega je prouzročil vladni komisar. V pričetku zasedanja bilo je še dovolj mirno in tudi galerija obnašala se je nekako dostojno. A pri zadnjih sejah bila je vedno bolj razposajena. Predsednik pa jej dopušča vse, včasih se nekoliko pošali s njo, češ, da imajo nekateri „rafredore“, a galerija dela kar hoče in ukazuje predsedniku. Našim poslancem, ki načelno ne govorijo drugače, nego v svojem jeziku, iz galerije ukazujejo, naj prenehajo. Pauze jih s raznimi kulturnimi epiteti i s kričanjem, kašljanjem, kihanjem in kar je še enacih sredstev. Kam so naši nasprotniki že prijadrali, vidi se iz tega, da spuščajo na galerijo celo desetletne dečke, kateri imajo nalog: kričati, smejati se, sploh pomagati razsajati. V časih vporabljali so za to pse, katerim so stopali na repe. A da v tako svrhu uporabljajo nežno, „nadbudno“ mladino, to presega že vse meje dostojnosti. Tako vzgojena mladina mora s časom „koristiti“ deželi in državi, kaj ne?

Dnevni red je še vedno oni iz V. seje in tudi danes ni bil končan. Razpravljalo se je o šolstvu. Debate udeležili so se od manjšine poslanci: Mandić, dr. Volarić in Stanger, prva dva govorila sta večkrat. Od večine poslanci: poročevalec dr. Bubba, dr. Tamaro, Babuder, Fragiaco, dr. Costantini, dr. Amoroso, dr. Cleva in vladni komisar Elusheg. Neosnovano in ne govoreč k predmetu napadal je manjšino prav priprosto posl. Sbiša, a uprav v smislu fakinske „avite culture“ obnašal se je „vitez“ Wassermann.

Dr. Volarić omenjal je med drugim i redentovskih geografskih kart, ki so bili v šolah na otocih v času, ko je bil Elusheg tam okr. glavar, ne da bi pri tem imenoval bodisi katere osebe. Na to izjavil je vladni komisar pri živahnem odobravanju od strani večine in galerije, da je dr. Volarić napadal bivšega šolskega nadzornika, kateri leži v hladnem

grobu. Sploh je pripovedoval historijo onih kart in se skušal izviti iz one zadeve. Dr. Volarić zavrnil je z vso resnostjo in odločnostjo podtikanje vladnega komisarja, kakor da bi bil on napadal mrtvega. V tem reče vladni komisar nekaj predsedniku, ta skoči po konci, kakor bi ga bila osa piknila in kriči na dra. Volarića, hoteč mu zabraniti govor. A dr. Volarić se ne uda. Galerija strašno razsaja in tuli. Izmed silnega krika odmevajo otročji glasi. Ital. poslanci ustanejo kriče, da odidejo iz zbornice, a dr. Volarić še govori. Na to obrne se posl. Wassermann proti dr. Volariću in zakriči: „Bestia!“ Posl. Jenko odvrne mu: „Da! Ti si beštja“. Predsednik na to vzame klobuk in pretrga sejo. Ko so se duhovi nekoliko pomirili, nadaljuje se seja in govori o predmetu dr. Amoroso.

Dr. Tamaro napadal in psoval je strastno duhovščino in med drugim rekel je, da je sramotno, ako morajo duhovna spremljati žandarmi z bajonetami. Odgovarjala sta mu dr. Volarić in Mandić. Ta pokazal je na sramoto Poreško, kjer po ulicah kar mrgoli policajev in žandarrov v varstvo poslancev, kateri (slovanški) tacega varstva niso zahtevali, a ga daje vlada, ker pozna Poreč.

Na to odgovarjal je precej bivši Porečki župan Sbiša in se tako izdal, da je Mandića prav dobro razumel, da si je vedno tajil, da bi znal hrvatski. Sbiša provokoval je s svojim strastnim, divjaškim napadom na manjšino nov škandal.

Za italijansko vseučilišče. Tudi deželnemu zboru isterskemu predlože gospoda Italijani primerno resolucijo za osnove italijanskega vseučilišča v Trstu. Tako vsaj čitamo v poreški „L' Istria“. „L' Istria“ govori medenimi besedami o „giusti desideri di Trieste e di tutte le provincie italiane“, a menijo-li gospoda, da drugi narodi nimajo svojih „giusti desideri“? To naj si zapomnijo gospoda: kdor kruto peto tlači najpohlevnejše pravice svojega bližnjega, ta je izgubil pravico apelovati na pravicoljubje drugih!

Predavanja v Čitalnici. Nocoj predava gosp. Fran Podgornik o „moravskih ornamentih“, prihodnjo soboto pa g. Vatroslav Holc o jako zanimivem predmetu: „Spomini na znamenite moške slovenske.“ Na ti predavanji opozorjamo posebno slavno občinstvo.

V pojasnilo. Vaše poročilo o predavanji v tukajšnji čitalnici dne 26. marca v zadnji številki „Edinosti“ ni popolnem točno glede vsebine in smeri.

Poročilo pravi, „da je gosp. prof. dr. Glaser podal zgodovinski razgled, kedar in kako so prišli naši pradedje v sedanje pokrajine. Ti slone na raziskavah učenjakov, ki so nam malo pravični“. To je edino možno, ako se razlaga slovenska zgodovina na podlagi prvobitnosti, kakor je učil naš velikan D. Trstenjak, potem Šembera, Sasinek in v obče, kakor uči slovenska, ne pa nemška šola.

V uvodu k tvari: „Sledovi slovenske od X. do XVI. stoletja“ je primerjal predavatelj Hicengerja in Trstenjaka bratoma Grimma v Nemcih, kolikor so se ti trudili razjasniti nemško oziroma slovansko prošlost, in je omenil o vseh Trstenjakovih raziskavanj Rutarjeve sodbe, ki se je izrekla v Ljubljani, ne da bi bil kdo oporekal, ter je zdaj v Slovencih v zgodovinskih zadevah Rutar priznana avtoriteta, ki gotovo slepo ne veruje nemški šoli. Dalje je govornik navel Miklošičevo menenje o slovanskih narečjih v stari dobi. Nemca zgodovinarja ni omenil nobenega.

Smer predavanju je bila dokazati, da se je slovensčina od 10. do 16. stoletja v javnem in uradnem smislu bolj rabila, kakor bi kdo zdaj mislil v naših razmerah, kar je vredno, da se pri raznih prilikah opet in opet naglašuje.

„Tržaški Sokol“ priredi dne 10. t. m. „Sokolski večer“ petjem, igro in tamburanjem.

Družbe sv. Cirila in Metoda. Graška izvanakademiška podružnica je imela 7. marca t. l. svoje letno zborovanje obobilni udeležbi č. udov in gostov. Prvomestnik, g. ravnatelj Fr. Bradaska, se je najprej spominjal umrlega ustanovnika, preč. g. kanonika dr. M. Robiča, in je povabil navzoče ude k sv. maši, katero je za pokojnika daroval 9. marca v mestni župni cerkvi podružnični tajnik, preč. g. vojaški župnik monsr. Ivan Tomš. Potem je oz. enil vesele novice, da je bivši podružnični blagajnik, g. prof. Fr. Hubad poklican na Dunaj. Povdarjal je slednjič še požrtvovalnost tamošnjih rodoljubnih obrtnikov, ki so tudi podružnični udje. — Iz nam doposlanega poročila o zborovanju z radostjo povzemamo, da zanimanje za našo družbo raste i v Gradci, na čemur se moramo posebno zahvaliti mladeniško naudušenemu g. prvomestniku in neutrudno delavnemu blagajniku, g. c. kr. okrajnemu sodniku Fr. Hrašovecu. — Vodstvo glavne družbe razpošilja te dni širom Slovenske 2 važna poziva. Prvi vabi domoljubno slovensko ženstvo, naj bi snovalo kolikor največ mogoče ženske podružnice; drugo je pisano slavnim društvom, naj bi postala pokrovitelji naši družbi. — Za družbine namene so darovali: Ormoška posojilnica 15 gl., član delavskega bralnega društva v Idriji, g. Val. Pogačnik, nabral 5 gl. 26 kr. i posojilnica v Celovci 5 gl. Iskreno zahvalo izreka vsem in vsakemu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Greti ima v nedeljo 10. t. m. ob 4. uri pop. v prostorih otroškega vrta v Rojanu svoj redni občni zbor.

Vender! „Naša Sloga“ dobila je s Pomjansko vest, da je višja oblast odstavila znanega župana Gonjača ter imenovala komisarja v osebi g. Petrisa. Ta vest nam je seveda v veliko zadovoljščino, kajti zadnji čas je, da se povrne prepo trebni mir v to občino. Drugo uprašanje pa je, kako se boče sukal gosp. komisar? Po njega delih ga bomo sodili.

Občinske volitve v Kanfanaru. V ponedeljek so se vršile volitve za II. razred in sicer ponovno, ker je c. k. namestništvo uničilo prve volitve. Kakor čitamo v listu „Il Diritto Croato“ so se tudi pri tej volitvi vršili isti neredi, iste nepravilnosti in ista nasilja kakor pri prvi. Imenovani list ne dvomi, da ne bi c. k. namestništvo uničilo tudi teh volitev.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah je imelo v nedeljo dne 27. marca svoj redni občni zbor v dvorani krčme „Obrtnijskega društva.“ Navzočih je bilo do 40 udov, pol. oblast (Magistrat) je zastopal znani Visintini. — V minolemu letu je sodelovalo pri društvu do 36 pevcev, podpornih udov je bilo 62, ustanovnikov 5. — Kakor je bilo razvidno iz blag. poročila dohodki so bili v minolemu letu enaki troškom, a več zaostale udnine se ima izterjati pri udih. Skupnega den. prometa je imelo društvo 1203 gl. in 92½ kr. — Tamb. odsek je štel s prva 18 članov a med časom je izstopilo nekaj nezadovoljnih. Društvena knjižnica delovala je vrlo dobro. Udje so jako pridno čitali knjige, katerih lepo število so zopet podarili razni rodoljubi.

V novi odbor društva bili so izvoljeni: Drag. Martelanc, predsednik, Fran Šmuc, podpredsednik, Dav. Sulčič, tajnik, Anton Martelanc, blagajnik, ter odborniki: Matija Pertot, Andrej Krečič, Franjo Ščuka, Jakob Pertot (arhivar) in Jakob Cuban. Namestniki so: Josip Pertot, Josip Milič in Anton Ščuka; pregled. računov: Blaž Pipan, Franjo Martelanc in Miroslav Martelanc. — Istega dne zvečer je imelo društvo v domači krčmi svoj pevski večer, katerega so se udeležili vsi pevci, in kateri je izpal na vseobče veselje udeležencev.

V Dornbergu je jutri v nedeljo ljudski shod. Posvetovali se bodo o zadevi vreden ja Vipave in gradnje železnice po Vipavski dolini. Shod se vrši v šolski dvorani ob 3. uri popoldne.

„Slovanskega Sveta“ št. 6. ima nasledajo vsebino: 1. Slovanska stranka v Cislitaviji. 2. Pravo staroslovenskega bogoslužbenega jezika v Istri. 3. „Občeslavjanski jezik“. 4. Liturgija rimske cerkve. (Dalje.) 5. Lebed, Ščuka i Rak. (Basen v ruskem jeziku). 6. Molitva svetega Efrema. (V ruskem jeziku, v slovenskem prevodu, pisanem s cirilico in latinico). 7. Ruske drohtinice. 8. Pogled po slovanskem svetu. 9. Književnost.

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

	Cena od ter. do fer		
Kava Moecca	100 K. 128.— 130.—		
Rio biser jako fina . . .	—		
Java	—		
Santos fina	92.— 94.—		
„ srednja	85.— 87.—		
Guatemala	118.— 114.—		
Portorico	132.— 134.—		
San Jago de Cuba	—		
Ceylon plant. fina	132.— 134.—		
Java Malang. zelena . . .	118.— 114.—		
Campinas	—		
Rio oprana	112.— 116.—		
„ fina	90.— 91.—		
„ srednja	83.— 85.—		
Cassia ligna v zabojih . .	26.—		
Macisov cvet	380.— 390.—		
Inger Bengal	—		
Papar Singapore	38.— 39.—		
Penang	32.— 33.—		
Batavia	35.— 36.—		
Piment Jamaika	24.—		
Petrolej ruski v sodih . . .	100 K. 5.—		
„ v zabojih	7.—		
Ulje bomažno amerik. . . .	30.— 32.—		
Lecco jedilno j. f. gar. . .	41.— 42.—		
dalmat. s certifikat. . . .	41.— 42.—		
namizno M. S. A. j. f. gar. .	50.— 52.—		
Aix Vierge	56.— 57.—		
„ fina	52.— 54.—		
Limonč. Mesina	zaboj 3.75 4.50		
Pomeranče Puljeske	4.— 5.—		
Mandji Bari I. a	100 K. 70.— 72.—		
„ dalm. I. a. s. cert.	74.— 76.—		
Pignoli	—		
Riz italij. najfinejši	22.—		
„ srednji	21.—		
Rangoon extra	16.—		
„ I. a. carinom	14.— 14.25		
„ II. a.	12.— 12.50		
Rešiči puljeski	10.—		
„ dalmat. s cert.	—		
Smokve puljeske v sodih . .	—		
„ v veneli	14.— 14.50		
Sultanine dobre vrsti . . .	30.— 32.—		
Suho grozdje (opaša)	13.— 14.—		
Čibebe	20.— 21.—		
Slaniki Yarmouth	sod —		
Polenovke srednje velikosti	100 K. 39.—		
„ velike	39.—		
Sladkor centrifug. v vrečah	—		
„ certifik.	34.50 35.—		
Pačol Coks	10.—		
Mandoloni	9.—		
svetlorudeči	9.—		
temnorudeči	9.—		
bohinski	9.75 10.—		
kanarček	8.25 —		
beli, veliki	8.75 —		
zeleni, dolgi	—		
„ okrogli	—		
mešani, štajerski	7.— 7.25		
Maslo	88.— 84.—		

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo poreclanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštno tiskarice. Cl.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molla a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizo tehtnice Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najlegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserna“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserna št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevanja, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarji mojster, Via Romana št. 6. priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko spadajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60--23

Anton Vrabec, trgovina z steklenino, lončenino in lesenino itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg „Ponte rosso“) se priporoča tržaškim in vnanjim Slovincem. Cl.

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moke, otrobov, turšice, ovsu in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserna“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz Št. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprsno mleko po 12 kr. liter neposredno iz Št. Petra, sveža (fršna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Isti je odprl tudi podružnico v ulici S. Sebastiano blizu solnega trga. Cl.

Franjo Delak, Piazzetta Cordarioli št. 3 blizu novega trga, prodaja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje, čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia. Prodaja domač kranjski brinovec po 1 gld. 80 kr. boteljko, dalmatinsko tropinjsko žganje po 1 gld. 10 kr. liter. Cl.

Anton Krajcer, Piazza Barriera vecchia, pekarija in trgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo, itd. Priporoča se najudaneje slavnemu občinstvu. Cl.

Anton Šenka, Via Barriera vecchia št. 19 III. nadstropje, izdeluje moške obleke po najnovejšem kroju. V njega delalnici vsprejemajo se tudi naročila na raznovrstno moško in žensko perilo, koje se izdeluje lično in po najugodnejših cenah. Cl.

Blažina Tone, lastnik krme k „Ruskim Toplicam“, Via Giulia št. 8, uljudno prosi za mnogobrojni obisk svoje krme, kjer se pije izvrsten isterski teran, in se še boljše skrbi za želodec. 4—25

„Osteria al Cervo“ Via Commerciale št. 1 tik kavarni „Fabris“ priporoča dobra vina in izvrstno kuhinjo. — Za delalski stan hrana opoludne in zvečer neverjetno v ceno. Cl.

Anton Jerič, Via Farneto št. 18, I. nadstropje — izdeluje moške obleke po najnovejšem kroju, izdeluje tudi obleke za c. kr. uradnike. — Postrežba točna in hitra. 2—12

A. Pleskovič, Corso št. 20, I. nadstropje uglasbovalec glasovirjev, cerkvenih orgelj, harmonijev itd. Izvršuje tudi vsake vrste popravila. 1—4

Gostilna „Al Gallo d'oro“ Via Ghenga toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunaj in sicer loko štacijon Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalce kake druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila Covacich. 5—12

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja vsake vrste manufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih vasijskih tovarn. Cene nizke. 49—11

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v hoteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, slaščice itd. 12—48

Odvetnik dr. Matej Pretner si usoja naznaniti, da je odprl svojo

odvetniško pisarno v TRSTU 1—3 via Carintia, št. 9. I. nadstropje.

ŠOLA 1—12

za popolno izvežbanje v krojnem risanju, prirojanju ter šivanju oblek in perila po dunajskem načinu: Piazza nuova št. 2 I. III.

Krasne uzorke šalje se zasebnikom badeva. Knjige za krojače nefrankovane.

Tvari za odjela.

Peruvien i dosking za visoko svečenstvo; propisane tvari za c. kr. činovniške uniforme, te za veterane, vatrogasce, sokolaje, livre; sukno za biljard i igrače stolove, ločen i nepromočne lovačke kapute, tvari koje se pere, plač za putnike od 4—14 for. itd. Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čisto vunene suknene tvari nipošto jeftine cunje, štoto ih posvud nudaju, te jedva podnose krojačke troškove, neka se obrati na

Iv. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna u Austro-Ugarskeje. U mojem stalnom skladištu u vriednosti od 1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetskoj poslovnici jest pojmljivo, da preostane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam uviditi, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemože poslati uzorke jer nebi u kratko blaga preostalo. Ponudjaju li pojedine tvrdke odrezke te razasliju li uzorke, tada su ovi od čitavih komada, nipošto od odrezaka.

Odrezci, koji se nedopadaju, zamjenjuju se il se povratni novac. Kod naručbe treba navesti boju, duljinu i cieniu. Pošiljke jedino uz poštarsko pouzetje, 24—4 preko 10 for. franko. 9—24 Dopisuje u njemačkom, mađarskom, češkom, poljskom, talijanskom i francuskom jeziku.

Vozni listi in tovarni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo koncesijonovana črta, od c. ... avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50—12

„Red Star Linie“ na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri Josip-u Strasser-u Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specialiteto. Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gld. 50 kr. Receipt priloži se gratis. Jamčim najbolji uspeh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani, kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za ojačevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, rezeč okus in se dobiva le pri meni. Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600—1000 litrov) vstevši pouk o uporabljanju. Razum teh specialitet ponujam vsakovrstne esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likerov itd. najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Receipt prilagaja se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak, Essenzen-Specialitäten-Fabrik in PRAG. 20--20 34--50 Iščejo se solidni zastopniki.

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, o smrti prelube matere, odnosno tašče in stare matere gospe

Marije Kavčič rojene Lenasi,

katero je Vsegamogočni danes ob 7 uri zjutraj, po kratki a mučni bolezni, prevideno se sv. zakramenti za umirajoče, v 75 letu svojega življenja, v bolšo bodočnost poklicati izvolil.

Pogreb bude dné 31. t. m. ob 4 uri popoldne.

Nepozabljivo raniko priporočamo sorodnikom, prijateljem in znancem v blagi spomin in molitev.

Gospodstvo Gorica pri Progradi, dné 29. marca 1892.

Anton, Friderik in Hinko sinovi.
Antonija in Marija hčeri.

Kar se dobiva strojev za kmetijstvo in obrtnijstvo, za pohištvo in za drugo rabo, najde se v zalogi tvrdke **Zivic in družb. v Trstu** ulica Zonta 5 —73 vse garantirano in ceneje.

Za zdaj priporoča posebno svoje vinske stiskalnice, mline, sesalke itd. Izdeluje vodovode, mline in druge tvornice na par in na vodo.

Priporoča se omenjena tvrdka vsem rojakom za obilne naročbe.

Nič več kašlja! **Balzamski petoralški prah** ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lekarni **PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg** skatlja velja 30 novč. 23—100

Tinktura za želodec, katero prireja **G. PICCOLI, lekar „pri angelju“ v Ljubljani.** Dunajska cesta je mehko uplivno, delovanje prebavnih organov ureja joče sredstvo. Krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprete. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 stekl., 5 kg. teže, velja gl. 5.26. Poštnino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničica razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 9—25

Brnsko mlekarstvo v Brnu. Dober, zdrel sir-opečnjak (Ziegelkäse) komad 20 kr. 8—10 Dober, zdrel švicarski sir, kilo 40 kr. Sir za desert, kilo 1 gld. Razpošilja se po deželi točno in po poštnem povzetju. — Prekupei dobe rabat.

Gostilna Piano v Križu pri Trstu priporoča se sl. občinstvu zagotavlja joče dobro postrežbo z izvrstnimi vini in okusno kuhinjo. Črno vino po 36 kr. liter. Belo „ „ 32 „ „ 7-12

Kôtranove sladčice katere izdeluje lekarničar **PRENDINI v Trstu** Telefon št. 334. 26—52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norvedškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva.

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proživajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizke ceni. Da se ogne ponarejanju na enaj plati vdobljeno ime izdelovatelja **Prendinija** in na drugej besedo **Catrame**. V Trstu se prodajajo v lekarnici **Prendini** v skatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v družih deželah.

Zagrebačka jubilejna razstava, goriška jubilejna razstava prvo in najvišje odlikovanje.

2000 komadov v prometu. Najbolji uspeh jamčijo PH. MAYFARTH & Comp.

ROBKALNICA ZA KORUZO

na lesenem stojalu in na roko. Mlatilnice na roko, vlačilo ali par. Mlini za čiščenje žita, Stroj za rezanje repe, mlini za razkosovanje in tlačenje. — **POSEBNI MLINI** za prirejanje drobno razkrojene koruze, moko proste, za krmljenje konj. Stroj za mečkanje krompirja, stroji za rezanje krme. Slamoreznice na roko, vlačilo in par. — Stroj za prirejanje odpadkov pri izdelovanju olja v krmo in za parjenje krme itd.

Ph. Mayfarth & Co. Maschinenfabriken WIEN, 2./I. Taborstrasse Katalogi gratis in franko. Solidni zastopniki se vsprejmejo.

1891. Zagreb Častni diplom
1891. Temesvár Zlata kolajna.

K W I Z D E

Korneuburški prašek za rejo živine

za konje, rogato žival in ovce.

Porablja se že skoro 40 let z najboljšim uspehom v večini hlevov, ko živina rada ne je pri slabih prebavi, v zboljšanje in pomnoževanje mleka pri kravah; pospešuje vztrajnost živali proti kužnim vplivom.

II Cena cele skatljice 70 kr., 1/2 skatljice 35 kr.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrecno **Kwizde korneuburški prašek za rejo živine.**

Pravo se dobiva po lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA

FRAN IV. KWIZDA

c. in k. avstr. in kr. rum. dvorni založnik, okrožni lekar, Korneuburg pri Dunaju.